

TATAI –
TÓVÁROSI

HARANGSZÓ

A GYÜLEKEZET ÜNNEPI ÉRTESETŐJE

Alapítva: 1995. Megújítva: 2004.

XIII. évfolyam 2. sz. – 2017. Pünkösöd

Újjá kell születnünk

„Ne csodálkozz, ha azt mondom: újonnan kell születnetek” (János evangéliuma 3. rész 7. verse)

Mit akar itt mondani az Úr Jézus Nikodémusnak? Mit akar mondani számunkra ezen a Pünkösdön? Újjá kell születnünk. Ez pedig nem csak egy egyszerű változást jelent. Apró színpitvetéseket nap, mint nap végez az ember. Ha belenéz a tükörbe, vagy elmegy a fodrászhoz változás következik az életében. De gondolhatunk nagyobb dolgokra is. Költözködés, házasságkötés vagy családalapítás. Az újjászületés azonban még ennél is nagyobb változás. Nem véletlen, hogy nem érti Nikodémus sem. Pedig nem volt akárki. Ő egy tanító, a nép írástudója. Aki ilyen jelzőkkel volt illetve, az tökéletesen ismerte a Mózesi törvényeket, a próféták tanításait. Fiatal koruktól kezdve tanították őket és késő felnőtt korukig tartott a képzésük. Mai viszonylatban azt mondhatnánk: egy nagyon képzett szakember volt Isten dolgaiban. Mégis érzi, hogy valami nincs rendben. Valami még hiányzik az életéből, abból az életből ahol a sok tudomány és ismeret megkeményítette a szívét, ahelyett hogy „*hús szívet*” kapott volna általa. A pályája csúcsán volt, mégis boldogtalanul. Isten közelében érezte magát, mégis egyedül volt a kérdéseivel. Amikor pedig Jézus az utolsó lépcsőfokról beszél, az újjászületésről, akkor nem érti, hogyan lehet. Hiszen itt nem (csak) a külső dolgok változnak. Ha valaki újjászületik, akkor volt neki egy előző élete, amelyet be kell szüntetni, meg kell halni az Óembernek és az Újembernek kell újjászületnie és élnie. Az eddigiekkel szakítani és egy új útra lépni.

A változás pedig fájdalommal és nehézségekkel jár, jól tudjuk, hát még a teljes átváltozás. Egy gyermek születésénél is hatalmas harc és nehézségek vannak.

Nem csak az anyuka részéről, a gyermek is már élete első pillanatában egy hatalmas akadállyal kerül szembe, amelyet le kell győzni.

Az újjászületés is hasonló fájdalommal és nehézségekkel jár, Kedves Testvéreim! Mi a garancia abban, hogy nem bukunk el? Kapunk-e segítséget a harcban? Nem leszünk-e egyedül? Már megint, ebben is... A garancia a Lélek. Amelyet Jézus kínál fel számunkra. A Lélek segítőtárs lesz számunkra, úgy, mint ahogy segítség az anya és az orvosok a születésnél.

Aki pedig a Lélek által él, az Ő segítségével, az Lélek szerint cselekszik. A cselekedeteink önmagukban nem érnek örök életet, de a Krisztusba vetett hit és a Lelke általi élet megmutatja önmagát, megtermi gyümölcseit. Mik ezek a gyümölcsök? Szeretet, öröm, békesség, türelem, szívettség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Ezek nem emberi tulajdonságok. Isteni behatás, beszűrődés az emberi kapcsolatokba. Könnyen felismerhető, hiszen még nincs túlsúlyban. Nem lett divattá. Így láthatóvá válik a Lélek munkája és érezhető, ízelhető a gyümölcse.

Nikodémus lehet, hogy nem értette ezt az egészet, viszont cselekedeteiben már átsűrődött az isteni fény. Kiállt Jézus mellett a Nagytanács közösségében, akik halálra akarták ítélni (Jn7,50), majd elmegy a Megváltó halála után és arimátiai Józseffel együtt eltemetik (Jn 19,39).

A változás látható és tapasztalható... és még valami. Jézusra mutató, érte mindent megtevő. A Szentlélek újjászülető, elindító jelenlétére, erejére ma is égető szükség van. Nekem. Neked. Nekünk.

Farkas Balázs

Füle Lajos: Szelek

Van szembe szél, van lelki SZÉL,
egyik lever, másik emel.
Hányféle szél szállt már felém!
Széljárta táj az életem.

De hogyha a LÉLEK SZELE
zúg olykor át a lelkemen,
megrendülök mindig bele,
s szárnyalni kezd az életem.

ANYAKÖNYVI BARANGOLÁSOK III.

Az előző számból kimaradt a táblázat: „túlírtuk” a húsvéti Harangszót. Annyiból nem is baj, hogy így történt: néhány összehasonlítást szeretnék tenni a két

évszázad között, és így nem kell elővenni az előző lapszámot, hanem egy helyen látjuk a két számsort.

Az előző száz év statisztikája:

évszám	keresztelő	házasságkötés	temetés	megjegyzés
1813-1822	940	156	679	
1823-1832	932	206	879	1831!
1833-1842	978	247	835	
1843-1852	1.022	263	885	
1853-1862	1.035	215	898	
1863-1872	1.118	296	1.086	1866!
1873-1882	1.317	296	1.085	
1883-1892	1.285	289	1.121	
1893-1902	1.253	294	904	öt éves alatt: 413
1903-1912	1.236	324	939	öt éves alatt: 418

Emlékeztetőül: 1831-ben kolerajárvány, 1866-ban dysentéria és kolerajárvány volt.

1945-től van konfirmációs anyakönyv. A kerek száz évek után fennmaradó négy esztendő összesítését egy sor kihagyással, az utolsó sorban találjuk.

A „házasságkötés” 1894 utánól polgári aktus, nálunk azóta „esküvő” történik.

évszám	keresztelő	konfirmáció	esküvő	temetés	megjegyzés
1913-1922	666	-	284	601	1)
1923-1932	600	-	258	451	
1933-1942	492	-	310	401	
1943-1952	795	331	318	582	2)
1953-1962	742	510	231	495	
1963-1972	599	395	199	570	
1973-1982	565	183	141	703	3)
1983-1992	537	219	141	727	
1993-2002	747	348	171	815	4)
2003-2012	809	380	245	620	
2013-2016	230	76	91	222	

1) 1843-1912 között a tíz éves összesített keresztelési számok 1022-1317 között mozogtak. (Igaz, hogy a megszületett gyermekek bő egyharmada öt éves kora előtt meghalt). A szám már 1912-1913-ban drámaian csökkent. A világháborús években a mélypont 1918: összesen 25 keresztelővel. A világháborús vérvesztéséget az 1920. évi 105 keresztelő kísérelte meg valamilyen mértékben pótolni. De a következő évtized „békeidőben” még kevesebb születést/keresztelést eredményezett. Mi lehetett az oka? Átnéztem ilyen szempontból néhány esztendőt: vajon nem emelkedett-e meg a 25-35 év közötti fiatalasszonyok halálozási mutatója? A korábbi években 60-70 felettieket, valamint csecsemőket és kisgyermeket temettek. A köztes életkorból esetleg 1-2, vegyesen férfiak vagy asszonyok. Szűrőpróba szerűen néztem át néhány esztendőt, keresve 25-35 éves korban meghalt és eltemetett asszonyokat. 1895-ben 136 temetésből 3, 1899-ben 94 temetésből 3, 1905-ben 135 temetésből 6, 1913-ban 74 temetésből szintén 6, 1921-ben 62 temetésből 5 esetben 25-35 éves kor között elhunyt asszonyt temettek. A halál okaként bejegyzésre több-

nyire gümőkór, esetleg hashártyalob, tüdővész, egyetlen egyszer öngyilkosság került. A halállal végződő „tiltott műtétek” gyanúja tehát fennáll. Bizonyítani nyilván már akkor sem lehetett. (Nem minden „tiltott műtét” vezetett halálhoz).

2) Az 1943-1962 közötti magas születési számok részben a világháborús vérvesztéséget pótolták, részben a terhesség megszakítását szigorúan tiltó politikának a következményei. Ugyanakkor látnunk kell, hogy a konfirmációk alacsony számai (amelyeket 1945-től ismerünk), az utóbbi háromnegyed évszázad legsúlyosabb, máig megoldatlan kérdését jelzik. Az első pillantás a keresztelés és a konfirmáció egymás melletti sorát látná. Az évtizedes összesítés ezzel a pontatlan formával is figyelmeztető jelzés. Közelebb kerülünk a valósághoz, ha a keresztelési-konfirmációs adatokat egy sor (tíz év) elcsúsztatásával nézzük. Abban az időben a tizenkét évesek tettek konfirmációi fogadalmat. Nézzük meg néhány esztendő egyedi adatát:

<i>keresztelés éve</i>	<i>megkereszteltek</i>	<i>konfirmáció éve</i>	<i>konfirmáltak</i>
1933	42	1945	24
1934	50	1946	38
1935	42	1947	48
1971	62	1983	18
1972	50	1984	10
1973	64	1985	20

A statisztikát lehetne finomítani: a megkereszteltek esetleg meghaltak, elköltöztek, évvesztések, a „testvéreket összeváró” családok. De a finomítás a megoldatlan, az alapvető problémát nem tünteti el. A keresztségben részesültek (változóan) jelentős része adós maradt a konfirmációi fogadalomtétellel.

3) 1973-2002 között a temetések száma meghaladja a kereszteleseket. Ez összefügg a születések száma csökkenésével is. De összefügg a korábbi „kereszteleési fegyelem” meglazulásával is. A három évtized összesített számadata: kereszteleés 1849, temetés 2245. A „demográfiai” veszteség tehát: 396.

4) A rendszerváltást követően emelkedett a kereszteleések száma. De tudnunk kell, hogy míg a temetés mindig az abban az évben elhunytak számát jelzi, a kereszteleések jelentős része a korábban elmaradt kereszteleések pótlása, tehát „több évben” született gyermekek adatai szerepelnek egy-egy esztendőben. A konfirmációs számok sajnos nem követik a kereszteleések növekedésének a mértékét.

Még számtalan titkot, érdekességet és összefüggést őriznek az anyakönyvek. Az anyaszentegyház élete szempontjából a legfontosabbakat nyilván nem.

Milyen lélekkel, milyen belső hitbeli meggyőződéssel állt a család a kereszteleőmedence körül? Milyen érett, hitbeli döntés volt a konfirmandus vallástétele? Az esküvőn elmondott esküt vajon hányan vállalták évtizedekre, ahogyan elhangzott benne: „holtomiglan, vagy holtáiglan”? A temettető családok megerősödtek-e a feltámadás hitében?

Szabad látnunk azonban, hogy újjászületni csak az fog, aki egyszer már megszületett. A konfirmandus fogadalom hamarabb kelhet életre, mint ha valaki odáig sem jutott el. Az Isten színe előtt elmondott házassági eskü többet jelent annál, mintha el sem hangzott volna. Aki a temetés alkalmával *hallgatja* a vigasztaló üzenetet, - jó esélye van arra, hogy valóban *meghallja* azt.

Ahol pedig az anyakönyv még az elhangzott igehirdetés bibliai alapigéjét is megőrizte, - ott lehetséges lesz, hogy a régi beszélgetést ott folytassuk, ahol egykor abbamaradt.

dr. Márkus Mihály

**„MERT ÉN VELED VAGYOK, MEGŐRIZLEK TÉGED, AKÁRHOVA MÉGY, ...NEM HAGYLAZ EL, AMÍG NEM TELJESÍTEM, AMIT MEGÍGÉRTEM NEKED.”
(1 MÓZ 28,15)**

Anyák napi ünnepek a Hajnalcsillag Református Óvodában

Nincs még egy olyan kapocs, mint amilyen az édesanyát fűzi össze gyermekével. Az anyai szív már a fogantatás első pillanatától kezdve, szíve minden dobbanásával szereti gyermekét, óvja, védi minden bajtól. Egy édesanya minden mozdulatában ott van a törődés, az odafigyelés, a jóra nevelés, az a feltétel nélküli szeretet, melynek révén életének legszebbik, legféltettebb kis bimbója majdan illatos virággá cseperedik. Az a szeretet, mely végigkíséri gyermekének minden léptét, amit csak él.

Ezt a szeretetet köszönjük meg anyák napján, s bár lehet, hogy egy ölelés sokszor többet mond ezer szónál, a Hajnalcsillag Tatai Református Óvoda falain belül hagyomány, hogy az édesanyák és a nagymamák tiszteletére egy kis műsorral kedveskednek a csoportok. Idén is nagy izgalommal várták ezt a napot a gyerekek, hetek óta a csodaszép versektől és daloktól zengett az óvoda, készültek a szebbnél szebb ajándékok minden csoportban.

Az ünnepekre 2017. május 9-12. között került sor a szépen feldíszített Gyülekezeti Teremben. Elsőként kedden a Halacska csoport, majd szerdán a Szőlőfűrt csoport, csütörtökön a Bányka csoport, pénteken pedig a Szivárvány csoport gyermekei köszöntötték az édesanyákat szívhez szóló versekkel, énekekkel, imával, egy kis játékfűzéssel, mesedramatizálással. A meghatódottság könnyei nem maradtak el, a gyermekek pedig boldogan nyújtották át a hála virágát és a kis kézzel készített ajándékokat. Öröm volt látni ezeket a meghitt pillanatokat.

Szívből kérjük Istent, hogy áldja meg az édesanyákat minden jóval, óvja meg őket minden bajtól, adjon nekik erőt, hogy küldetésüket véghezvihessék, és árássa el őket az Ő szeretetével. Ámen.

Bíróné Csátári Dóra Óvodapedagógus

ÜNNEPI ISTENTISZTELEK

Templom (Kocsi u. 15.)

Június 4. Pünkösddvasárnap

10.00 Istentisztelet – Úrvacsora, konfirmáció

15.00 Istentisztelet

Június 5. Pünkösdhétfő

10.00 Istentisztelet – Úrvacsora

15.00 Istentisztelet – Legátus

Imaház (Somogyi B. u. 5.)

Június 4. Pünkösddvasárnap

09.00 Istentisztelet – Úrvacsora

18.00 Istentisztelet

Június 5. Pünkösdhétfő

09.00 Istentisztelet

18.00 Istentisztelet – Legátus

GYÜLEKEZETI ALKALMAINK

Nőszövetségi összejövetel

Minden hónap első szerda du. 18.00

Női Bibliaóra

2017. június 9. 18.00

2017. szeptember 8. 18.00

2017. október 13. 18.00

Férfikör

2017. június 15.

2017. szeptember 21.

2017. október 19.

Presbiteri bibliaóra

2017. szeptember 27. 18.00

2017. október 25. 18.00

Énekkari próba

Június végéig, majd nyári szünetet követően szeptembertől minden csütörtökön 18 órakor az imaházban

Istentisztelet

Minden vasárnap

9.00 és 18.00 órakor Tóvároson,

10.00 órakor Tatán.

Vasárnaponként 9.40-től Imaközösség a könyvtárszobában.

A vasárnapi 10 órás istentisztelettel párhuzamosan gyermekmegőrzés és gyermek-istentisztelet is van a hitoktató teremben.

Istentisztelet szerdán délután 15.00 órakor a kórházban, csütörtökön délelőtt mindkét idősek otthonában.

ANYAKÖNYVET LAPOZGATVA

A keresztség sákramentumában részesült

2017. március 26. Ötvös Lelle

2017. április 2. Varga Gábor

2017. április 9. Ádámszki Zsófia

2017. április 16. Nyári Rikárdó

2017. április 16. Talics Annabori

2017. április 16. László Zsóé

2017. április 23. Simondán Reményke Blanka

2017. május 14. Martonosi Bálint és Dávid

2017. május 21. Takács Harmath Benedek

2017. május 21. Szilágyi Mátyás

Házasságukra Isten áldását kérték

2017. május 6. Jánossy Ádám és Müller Fanni

2017. május 6. Halupa János és Ruttner Diána

2017. május 20. Kopcsándi Gábor és Dercs Éva

Akikért a harang szólt...

2017. március 25. Józsa László (77 éves)

2017. március 29. Solymosi Lászlóné (64 éves)

2017. április 6. Borbély Jánosné (82 éves)

2017. április 6. Juhász Márton Zoltán (76 éves)

2017. április 12. Tolner Ferenc (61 éves)

2017. április 13. Tallián János (77 éves)

2017. április 28. Váradi Dömötörné (80 éves)

2017. május 3. Szepesi Sándor (78 éves)

2017. május 5. Khun Tamás István (49 éves)

2017. május 11. Kvittung Tivadarné (78 éves)

Szeretethíd

A Magyar Református Szeretetszolgálat által meghirdetett Szeretethíd programhoz gyülekezetünk is csatlakozott, és május 20-án önkéntes napot szerveztünk. Kezds 8 órakor volt a templomban, ahol lelkészünk Dr. Szabó Előd rövid áhítatot tartott. Munkaeligazítás közben az ajándék „Szeretethíd” feliratú pólókat felvettük, majd kezdődhetett a szolgálat. Farkas Balázs ifjú lelkészünk vezetésével öten az idősek Fényes fasori otthonába mentünk, ahol versekkel, énekekkel, bizonyágtétellel próbáltunk egy kis örömet, mosolyt csalni a mintegy harminc idős testvérünk arcára. Lelkileg feltöltődve, a Kocsi utcába visszatérve jólesett a megszokott kerti szerszám. Asszony testvéreink a templomot takarították, ablakokat mosták,

melyeket a fiatalabb férfiak vettek le, mi kevésbé fiatalok udvarrendezést, játékok helyének kiásását, festést végeztünk. Mindenki megtalálta a megfelelő munkát, és dél körül jól esett a zsíroskenyér finom zöldhagymával és pogácsával. Munka közben jó beszélgetések alakultak, mi tóvárosiak a kevésbé ismert tataiakkal legközelebb már jó ismerősként köszöntjük egymást. Köszönet lelkészeinknek, Köblös István főszervezőnek és legfőképpen Mennyei Atyánknak, hogy még ad erőt, és tervezgetjük a jövőt. Úgy búcsúztunk, ahogy a tóvárosi imaházban szoktunk: Ha az Úr akarja, akkor élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni. (Jakab 4,15)

Gyimóthy Géza presbiter